

KUULEMISTILAISUUS: YHTEISKUNNALLISTEN YRITYSTEN TULEVAISUUS SUOMESSA

Asiantuntija (TKI), tutkija YTT Harri Kostilainen
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy

28.10.-2019

Sosiaali- ja terveysministeriö, Meritullinkatu 8, Helsinki
Väliraportti /Yhteiskunnallisia yrityksiä koskeva selvitys, Dnro TEM/422/02.03.01/2019

SISÄLLYS

Lähtökohdista

Tavoitteista

Määritelmistä

Menetelmistä & aineistoista

Tuloksista

Selvityksen toisesta vaiheesta

LÄHTÖKOHDISTA

- Yritystoiminnan lisääminen ja yrittäjyyden edellytysten parantaminen
- Yhteiskunnallisten yritysten potentiaalin tunnistaminen *työllisyyden edistämässä*
  - Yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytysten parantaminen osatyökykyisten ja muiden vaikeassa asemassa olevien työllistämiseksi
  - Yritysten kasvun ja uudistumisen mahdollistaminen *erilaisten yritysten* tarpeet tunnistaen
- Yhteiskunnallisilla yrityksillä voi olla *erityispiirteitä ja –tarpeita*, joita ei tunnisteta tai tunnusteta yleisissä yritystoimintaa tukevissa strategioissa ja politiikoissa
- Yhdistävistä piirteistä huolimatta yhteiskunnalliset yrityksetkin ovat erilaisia
- Ei vakiintunutta määritelmää, ei kattavaa tietoa, puutteita tietolähteissä ja tiedonsaannin menetelmissä

TAVOITTEISTA

- Selvityksen ensimmäisen vaiheen väliraportissa:
  - 1) kuvataan menetelmä kattavamman tiedon saamiseksi, jolla pyritään lisäämään tietoa Suomessa toimivista yhteiskunnallisista yrityksistä, niistä tavoitteista mihin nämä yritykset Suomessa pyrkivät ja
  - 2) annetaan tilannekartoitus luodun menetelmän avulla yhteiskunnallisista yrityksistä Suomessa, vastaamalla kysymyksiin (1-5):
- 1) Miten paljon yhteiskunnallisia yrityksiä on Suomessa,
- 2) mitkä ovat niiden pääasialliset oikeudelliset muodot,
- 3) mikä on niiden arvioitu suuruus (liikevaihto ja työllistäminen),
- 4) millä toimialoilla ja alueilla ne pääasiassa toimivat ja
- 5) mikä osuus yhteiskunnallisista yrityksistä pyrkii erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistämiseen?

MÄÄRITELMISTÄ

- Yhteisötalous (*social economy*)
- Euroopan komission yhteiskunnallisten yritysten toiminnallinen määritelmä (*SBI*)
- EaSI-ohjelman asetuksen 2 artiklan 1 kohta
- Euroopan sosiaalirahasto plus-asetusehdotuksen 2 artiklan 15 kohta

MENETELMISTÄ & AINEISTOISTA

- Eri tietolähteiden yhdistelyä
- Suomen Asiakastieto Oy
- Selvitystehtävän ensimmäinen vaihe käynnistyi listan laatimisella yhteiskunnallisten yritysten kriteereistä hyödyntämällä em. määrittelyjä, suomalaista keskustelua (mm. yhteiskunnallisten yritysten merkki) ja yhteiskunnallisia yrityksiä koskevaa tutkimuskirjallisuutta.
- Tässä vaiheessa määriteltiin välttämättömät ja toissijaiset kriteerit yhteiskunnallisille yrityksille.
- Selvityksessä käytetyt kriteerit (*alustava määritelmä yhteiskunnalliselle yritykselle*), organisaatiolla:
  - 1) on yhteiskunnallinen missio, johon
  - 2) liiketoiminnalla pyritään saamaan aikaiseksi (*myönteinen*) muutos;
  - 3) on liikevaihtoa palvelujen ja tuotteiden myynnistä markkinoilla (*julkiset ja yksityiset*)
  - 4) on palkattuja työntekijöitä.
  - 5) *on osallisuutta edistävä, avoin, johtamis- ja hallintomalli.*
- -> *voiton / ylijäämän käytölle asetetut rajaukset?*

TULOKSISTA

- Taulukot

SELVITYKSEN TOISESTA VAIHEESTA

- Miten yhteiskunnallisen yritystoiminnan edellytyksiä ja toimintaympäristöä sekä työllistämismahdollisuuksia voitaisiin Suomessa kehittää.
- Ehdotuksia, miten yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminnan ja työllistämisen edellytyksiä voitaisiin parantaa, ja minkä toimijan vastuulla ehdotettu toimi olisi seuraavasti:
  - 1) keskeisiä politiikkasuosituksia ja konkreettisia toimenpide-ehdotuksia kansallista yhteiskunnallisen yrittäjyyden edistämisen strategiaa varten, sisältäen:
    - a. ehdotuksen, miten yhteiskunnallisia yrityksiä koskeva tilastointi ja muun tiedon tuottaminen voitaisiin hoitaa jatkossa,
    - b. ehdotuksen kansalliseksi yhteiskunnallisen yrityksen määritelmäksi.
  - 2) miten mahdollisesti ilmeneviin haasteisiin ja tarpeisiin voitaisiin konkreettisesti vastata ja yhteiskunnallisten yritysten toimintaympäristöä (ekosysteemiä) kehittää,
  - 3) palvelujärjestelmien osalta erityisesti kiinnitetään ehdotuksissa huomiota TEM:n hallinnonalaan ja sen mahdollisuuksiin, kuten:
    - a. julkiset työvoima- ja yrityspalvelut,
    - b. rahoitus,
    - c. vaikuttavuussijoittaminen,
    - d. julkiset hankintamenettelyt sekä
    - e. neuvonta, ohjaus ja osaamisen kehittäminen.